

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: *Věc v právním slova smyslu – současný stav a právní úprava dle nového občanského zákoníku*

Diplomantka: Pavla Plachá

Vedoucí: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce Pavly Plaché se zaměřuje na téma svou podstatou velmi tradiční. Vymezení věci v právním slova smyslu je jednou ze základních otázek občanského práva. Autorka se však k této materii nestaví obvyklým, již mnohokrát zpracovaným, způsobem. Vymezení současného právního stavu je u ní jen podkladem pro samotný cíl práce, kterým je rozbor pojetí věci v novém občanském zákoníku. Tím se její práce stává zásadním způsobem aktuální. Nelze přehlédnout, že odlišné vymezení věci v NOZ je asi nejvýraznější změnou, kterou nová úprava přináší (minimálně budeme-li vycházet z toho, v jakém rozsahu se toto nové pojetí promítne do dalších institutů soukromého práva). Autorka si tedy zvolila téma velice aktuální, nicméně současně velmi obtížné. Píše je totiž v době, kdy je nový občanský zákoník stále ještě neúčinným předpisem, se kterým se odborná veřejnost teprve postupně do všech důsledků seznamuje. Právě nové definování věci vzbuzuje snad největší emoce a má snad nejvíce vyhraněných odpůrců i zastánců. Z pohledu diplomanta je tedy nesmírně obtížné najít jednotící pohled a vyjádřit jej v podobě ucelené diplomové práce. Autorce se to však téměř v celém rozsahu práce daří.

První část je věnována stručnému historickému úvodu. Zmíněno je pojetí věci v právním slova smyslu v římském právu a vývoj tohoto pojetí v našem právu od roku 1811 až po současnost. Autorka se zde zaměřuje pouze na základní znaky a věnuje jim pozornost jen v rozsahu nezbytném pro podporu dalšího výkladu.

Druhá pasáž je věnována zakotvení věci v soudobé právní úpravě, především tedy v dosud platném a účinném občanském zákoníku. Diplomantka jasně prokazuje velmi dobrou orientaci v problematice předmětu občanskoprávního vztahu. Na omezeném výčtu stran se vypořádává se všemi základními aspekty současného pojetí a pojmenovává i jeho elementární nedostatky. Stranou její pozornosti nezůstává ani dnešní dělení věci či vymezení příslušenství a součástí.

V následující kapitole se již dostává přímo k novému občanskému zákoníku a této materii se nepouští až do konce práce (tedy na více jak padesáti stranách). Samotná část třetí, nazvaná *Věc podle občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.*, zabírá strany 24-54 a tvoří jádro celé práce. Uchazečka postupuje ve výkladu od obecného ke zvláštnímu. Nejprve se vypořádá s pojmem věci v základní rovině. Rozebírá její definici a základní charakteristické znaky, zaobírá se s povahou zvířete jako předmětu občanskoprávních vztahů, stejně tak jako s lidským tělem a jeho částmi či s nově zavedeným pojmem (minimálně v občanském zákoníku) veřejného statku. V další podkapitole se zaměřuje na nové dělení věci, přičemž logicky největší pozornost věnuje dělení na věc hmotnou a

nehmotnou a na nové vymezení věci nemovité, resp. movité s ohledem na plné zavedení zásady superficiality. Stranou její pozornosti nezůstává ani nově upravený postup okupace věci ničí a s tím související znovuožívání tohoto pojmu, ke kterému se nauka občanského práva stavěla dlouhodobě se značnou přezíravostí. V druhé polovině části třetí je poukazováno na vybrané situace, kdy se dle nové úpravy jedná výslovně o věc. Její výklad tu začíná porovnáním změn v pojetí cenného papíru podle stávající a nové úpravy, zdůrazněno je zejména odlišné vymezení zaknihovaného cenného papíru. U této problematiky je možné nalézt (obdobně jako i na jiných místech práce) odkazy na zahraniční úpravu. Jde-li přitom o předpisy, z nichž bylo čerpáno při tuzemské rekonstrukci jako z inspiračních zdrojů, jde jednoznačně o přínosnou snahu, která umožňuje další rozšíření celkového náhledu. V závěru části třetí se věnuje také vybraným věcným právům k věci cizí, jakožto věcem nehmotným nemovitým.

Čtvrtá část je zaměřena na dopady a důsledky nové právní úpravy. Autorka se v ní pouští do nelehkého úkolu předvídat možné působení nového občanského zákoníku. Její výklad je zde spíše než na konkrétní situace zaměřen na srovnání obou koncepcí, tedy současného hmotného a budoucího nehmotného pojetí věci. Následuje nastínění dopadů nového vymezení věci na trestní právo. Velmi zajímavou je pak podkapitola 4.3, ve které se autorka zabývá dopadem změn na právo duševního vlastnictví. Pozornost zaujme například obsáhlý pokus o definování internetu jako předmětu občanskoprávního vztahu. Autorce se na něm daří demonstrovat mnohé základní myšlenkové postupy, ke kterým nová úprava vybízí.

Celková úroveň zpracování je na opravdu velmi dobré úrovni. Autorka se s většinou nástrah tématu vypořádala dobře. Struktura výkladu je občas možná na první pohled nejednoznačná, autorce se však daří držet jednotnou linii, jen občas se opakuje a jen v zanedbatelném rozsahu je možné nalézt výkladový skok či zjevnou nejednoznačnost. Dobrým nápadem je zařazování průběžných shrnutí na závěr každé jednotlivé části. Pochválit je třeba i stylistiku. Ve zcela převážném rozsahu formuluje diplomantka své názory bez zaváhání a při současném správném užívání odborné terminologie.

Text je opatřen citačním aparátem, který se s téměř tři sta padesáti poznámkami pod čarou na sedmdesáti sedmi stranách zcela vymyká běžným standardům diplomové práce. Nejde přitom o citování stále stejných zdrojů. Jen literární prameny zabírají v přiloženém přehledu použité literatury pět stran, celkově má tento přehled stran deset. Citováno je v souladu s citační normou. K uvedené práci s odbornou literaturou není co dodat.

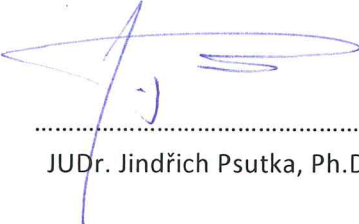
Formální úroveň zpracování je velmi slušná. Občas uchazečce vypadne písmeno či se dopustí překlepu, resp. jiného drobného zaváhání, jedná se však opravdu o nedostatky, které je třeba v práci hledat, čtenář se s nimi rozhodně nesetká na každé straně, ani v množství, které by nebylo možné přehlédnout.

S ohledem na učiněné zhodnocení je možné bezesporu konstatovat, že se autorce podařilo odevzdat práci, která je způsobilá obhajoby. V mnoha ohledech se jedná o práci nadstandardní. Čtenáři, který do ní v současného době, kdy do předpokládaného nabytí účinnosti nového občanského zákoníku zbývá necelých osm měsíců, nahlédne, přináší v koncentrovaného podobě a na velice dobré odborné úrovni řadu informací, o jedné ze zásadních změn, které rekonstrukce jako celek přináší. Práci k obhajobě **doporučuji** a navrhuji hodnotit ji jako **výbornou**.

Otázky:

- 1) Pokuste se shrnout, jaké klady, popř. zápory přináší nové rozšířené pojetí věci v právním slova smyslu?
- 2) Proč podle Vás zůstává v novém občanském zákoníku rozlišováno mezi vlastnictvím a majetkem? Je možné, aby něco bylo v majetku určité osoby, ale současně to nebylo jejím vlastnictvím?

V Plzni dne 12. května 2013

.....
JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.